

Guía Docente				
Datos Identificativos				2018/19
Asignatura (*)	Municipio e acción educativa	Código	652439028	
Titulación	Mestrado Universitario en Innovación, Orientación e Avaliación Educativa			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Pedagogía e Didáctica			
Coordinación		Correo electrónico		
Profesorado		Correo electrónico		
Web	www.udc.es/dep/pdce/Hector/CV_Hector.htm			
Descrición xeral	A Administración Local, dado o seu carácter subsidiario diante da cidadanía, está chamada a significarse como unha axencia educativa máis. Atender aos desafíos que as novas sociedades teñen formulados xera novos retos e capacidades tanto individuais como comunitarias e, nestes, a educación e a cultura deben ter un rol preponderante. Xa que logo, a educación ao longo da vida tradúcese en servizos, programas e actividades interxeracionais que os municipios e os seus recursos deberán atender cada vez máis.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A7	Ser capaz de realizar unha análise crítica, avaliación e síntese de ideas novas e complexas.
A29	Elaborar e desenvolver modelos teóricos e estratexias pedagóxicas que sustenten procesos innovadores de dinamización educativa.
A30	Adquirir e saber aplicar os coñecementos teóricos e metodolóxicos que capaciten ó alumnado para promover procesos de acción socioeducativa no contexto institucional e xeográfico da Administración Local.
B1	Capacidade de análise e síntese.
B3	Traballar de forma autónoma e con iniciativa.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben afrontarse.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe			Competencias / Resultados do título
Coñecer a estrutura burocrático-administrativo e legal dun municipio	AI6		
Coñecer as principais teorías pedagóxicas relativas á pedagogía urbana	AI28		
Coordinar recursos humanos e materiais no deseño, implementación e avaliación de proxectos educativos locais		BI1	CM6
Manexar conceptos e estratexias na acción educativa local	AI29		
Acadar habilidades cognitivas e comunicacionais nestes ámbitos		BI3	

Contidos	
Temas	Subtemas
1. A pedagogía urbana: concepto e trazos definatorios. 2. O movemento das Cidades Educadoras. 3. A Administración Local e o marco legal en educación. 4. Políticas educativas de proximidade: ámbitos, programas e iniciativas. 5. A Axenda 21 da Cultura. 6. Elaboración dunha "Oferta Pedagóxica" cara a infancia escolarizada no municipio.	4.1 Ámbitos 4.2 Tipoloxía de programas 4.3 Análise de iniciativas

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Análise de fontes documentais	A7 B1	1	5.5	6.5
Presentación oral	A29	1	1.5	2.5
Sesión maxistral	A30	6	30	36
Traballos tutelados	B3	1	19	20
Discusión dirixida	C6	1	2.5	3.5
Estudo de casos	A7	1	4.5	5.5
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese empregar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.
Presentación oral	Intervención inherente aos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal a través da que o alumnado e profesorado interactúan dun modo ordenado, propoñendo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóese reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-tutor.
Discusión dirixida	Técnica de dinámica de grupos na que os membros dun grupo discuten de forma libre, informal e espontánea sobre un tema, aínda que poden estar coordinados por un moderador.
Estudo de casos	Metodoloxía onde o suxeito se enfronta ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición

Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	B3	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor.	75
Discusión dirixida	C6	Técnica de dinámica de grupos na que os membros dun grupo discuten de forma libre, informal e espontánea sobre un tema, aínda que poden estar coordinados por un moderador.	25

Observacións avaliación

Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe.

Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor.

Fontes de información

Bibliografía básica	- www.agenda21culture.net (). . - Grial, núm. 177 (2008). . - www.dicoruna.es/cultura/interea (). . - Bouzada, X. (coord.) (2000). Cultura e Concellos: as estratexias da promoción cultural no ámbito local. Santiago.Consello da Cultura Galega - López de Aguilera, I. (2000). Cultura y ciudad. Manual de política cultural municipal. Gijón.Trea - Rausell, P. (dir.) (2007). Cultura. Estrategia para el desarrollo local. Madrid.AECI - As.I.Cidades Educadoras (Edit.) (2008). Educación y vida urbana: 20 años de ciudades educadoras. Madrid. Santillana - Comellas, J. (2009). Familia y escuela:compartir la educación. Barcelona. Graó - Colombo, A. e Roselló, D. (edits.) (2008). Gestión cultural. Estudios de casos. Barcelona. Ariel - Bonet, Ll. e outros (2000). Gestión de proyectos culturales. Barcelona.Ariel - Subirats, J. (coord.) (2002). Gobierno Local y Educación. Barcelona.Ariel - Pascual, J. e Dragojevic, S. (2007). Guía para la participación ciudadana en el desarrollo de políticas culturales locales.. Barcelona.Interarts - Trilla, J. (coord.) (1997). La Animación Sociocultural. Teorías, programas y ámbitos. Barcelona.Ariel - Gómez-Granell, C. e Vila, I. (coords.) (2001). La ciudad como proyecto educativo. Barcelona.Octaedro - Ayuntamiento de Barcelona (edit.) (1990). La ciudad educadora. Barcelona. Ayto. Barcelona - Pose, H. (2006). La cultura en las ciudades. Un quehacer cívico-social. Barcelona. Graó - Castro, Mª e outros (2007). La escuela en la comunidad. La comunidad en la escuela. Barcelona.Graó - Rodríguez, J. (2008). La participación como un acto educador y constructor de la ciudad educadora. UAM.Colombia - Manito, F. (coord.) (2008). La planificación estratégica en cultura en España. Madrid.Fundación Autor - Aldanondo, P. e Escudero,J. (2002). La política cultural en el municipio. Madrid. Autor - Úcar, X. e Llana, A. (2006). Miradas y diálogos en torno a la acción comunitaria. Barcelona.Graó - Asensio, M. e Pol, E. (2002). Nuevos escenarios en educación: aprendizaje informal, museos y la ciudad. Buenos Aires.Aique - Participación educativa (2007). núm. 6. - Caride, J.A & Pose, H. (2013). "Los museos como pedagogía social o la necesidad de cambiar la mirada cívica y cultural". En Revista Cuestiones Pedagógicas, núm. 22, Universidad de Sevilla. Sevilla, pp. 141-160. - Fragueta, R.; Pose, H. & Varela, L. (2011). ?Nuevos tiempos para la acción socioeducativa municipal: deporte, educación y cultura?. . Educación Social, revista de intervención socioeducativa, vol. 47, Fundación Pere Tarrés: Barcelona, - Pose, H. (2010). "Animación Sociocultural" e "Democracia cultural". CARIDE, J. A. E TRILLO, F. (Dtors): Diccionario galego de Pedagogía. Galaxia: Vigo. Pps. 39 e 163. - Pose, H. (2009). ?La pequeña librería como espacio profesional del educador/a social: una práctica?. . YUBERO, S.; CARIDE, J. A. e LARRAÑAGA, E. (Coords.): Sociedad educadora, sociedad lectora. Ediciones - Zolberg, V. (2007). "Los retos actuales de la política cultural: una nueva idea de comunidad". Rodríguez Morató, A. (ed.). La sociedad de la cultura. Barcelona:Ariel, 89-105
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías